

عشق تو در دل دست جاسن غلش تو در غم	مذکب نه کرده دل شهوز اندر حرم سینه
یکسر بر دنا پای خم از مسجل و نیه ام	وقت خطیب شمر از خوش کو بر غم محتب
مست از پلاس می کرده الووه نشینم	از سبکه بر چه بر سرم ریزدستان لبست
صد گنج گوهر خسته عالی نشد گنجی ز ام	دیگر به ام آید سپر و ز شوق اعلت سینه

جامی نه پذیر چشم جان بر عکس ساقی ازل

تا داد پیر می فروش از جام می آینه ام

چشم ترک لعل ترکه کوی اورا نیده ام	نیت چن او یار ترکی کو دلی بازنده ام
پیش آن لب از زبان نودیشن شمر شده ام	ریزم از شیرین زبانی در سخن شکر و
نقش لعل او سانش بر سینه خود کند ام	نیت این شکل بلایی زخم ناخن بر غم
مانگردد مانع تیرش سپر افکنده ام	خلقه انگنده سپر ز سم تیر او و من
باشد این سم از دلیل دولت پلیده ام	گر دهد دستم که یابم دولت پابوس او
ده کوی آید جوار یاد گریه خود خنده ام	آتش شوقم ز آب دیده از خون میشود

یارا اگر بگست جامی کسوت نقرم حرام

گر بود یک بخش سپر بیوندا و بر زنده ام

بر یقان می لعل و من چون غم	چومی دور از لعل می گویان غم
خو روم غم که دیگر غمش چون غم	شدم ناتوان از غمش و زبان
در عشرت از غم گزودن غم	چون من خوش از جام عشقم چرا

<p>چو من باد از جام مجنون برم</p>	<p>اگرست لیلی نسوم و در نیت</p>
<p>گل آمد به کف جام جامی چه عیب که در پاس گل جام گلگون خورم</p>	<p>بیکه شباد دور از ان گل خاک بر سر میکنم در چینم افسم او شوق زخشی در پاس گل چون نمی بینم قدش در چین یا یاد او بسته ام با آنکه ز اهل طعم دل در تیان در عشقت ساعت رو حالسار از او چون تو پیش آنی ز باز ا قوت کفر نیت</p>
<p>بچو سبزه صبیحدم از خاک سر بر میکنم و امن گل راز خوناب جگر تری کنم بیرم نظاره مهر و صنوبری کنم گرچه از خیل خلیب کار از تری کنم یعنی اکیس ز جودم خاک آذر می کنم گرچه هر دم صد سخن با خود مقرر می کنم</p>	<p>بیدری عشوه که جامی خاصه من ز ان توام ساده گے بین کاین نسون را از تو باور میکنم</p>
<p>که تناده لقب درویش مصطفی ام شاه سیاره خیالت بردار کو کبر ام هر دم از سنگ جفا بر محک بجز بام بره خلق جهان بخش عم یک شب بام</p>	<p>بر سر کوی تیان بسنج این تبه ام گر گذر چه هست آماه مرا کو کب سخت من چو زریاک عیارم بو فایت که من کس بنیدرس ازین دوزخش از آنکه کند</p>
<p>جامی از نیت سیدت جزا نسیم بوی ککش پلوسے آن دانه در چون شبنم</p>	<p></p>

<p>مهر و میت چران غار دشمن چشم فرود آئی ای پری و مسکن چشم که می ریزد بر دهن از روزن چشم فشانم چون شره پیراهن چشم چو میرم خون من در گردن چشم شکار آیدو سگ شیر افکن چشم</p>	<p>ز بے قدرت نهال کشتن چشم خراب آباد دل مردم نشین چشم ز خون دل چنان بر شد و در غم ز گویت نه خورشید خار سگ چشم ز گر به تابه گردن غرق خونم بیک نغزه کنی صد شیر دل را</p>
--	---

چو گرد و درفشان لعل تو جانے
 ز لعل دور کند پروا من چشم

<p>هزار دایع بدل لاله زار را چه کنم کنار دشت دلنشین ایار را چه کنم درون جان و دل این خار را چه کنم بلاد محنت شبهای تار را چه کنم بجز عبرت کفن آن غبار را چه کنم تراوش شره اشکبار را چه کنم</p>	<p>جد از لاله رخ خود بیار را چه کنم ز خون دمه کنارم بر سگ زار گرفتارم اگر کنم دیده را بچل شوق بطون باغ غم روز را برم بیرون غبار سے از ره آن مشکبو غزال شکاف سینه تو انم که ندوم از مرهم</p>
---	--

ملو طم از دو جهان بے جمال و جانے
 چو یار نیست بدست این یار را چه کنم

بهر دم ز کوب سینه صدای جانم
 با در و تو خود ارم حاشاکه دوانم

هر کس بود دل در دژ تو مقصود نتوان میزده رفتن از رگدزرت گری بود چو رقیب با نم در حوصله سوزیدت وی از تو وفا چشم دادی بجا و عهد دستم بسیرت چون می نرسد خود را	ای جمله طفیل تو من از تو ترا خواهم آرد به که من آن سهرمه از یاد صبا خواهم لیک از تو رقیب از چون خویش جدا خواهم باز آمده ام امروز کان عهد وفا خواهم در راه تو چون سایه افتاده ز یاد خواهم
--	--

گفتی که مرا خوابی از خیل تبان جامی
 چشمیت مرا آخر غیر از تو گران خواهم

که کرد و صف آن لبها شکر خند میرزم دلم دریا خون آمد بر دیش چشم من گشتی نمی آید چو تو هر چند کاندز قالب فکرت همه خوابان از رعد من آن مهرانم چون بند باید هر چه بر د چون تو بر سینه مدد در دهرم آید که از آب خاک من	نه گوهر بلکه شکر من فشانم تند میرزم کش از منی ترا در خون دل هر چند میرزم ز جان مانند تو صد شکل بی مانند میرزم که نقد جان دل در پا هر چند زنده میرزم زدن خون بهر محکم کردن پیوند میرزم گناه عشق میر دید چو چشم نیر میرزم
---	--

چو نخل خامه جنبش یافت دستی بر نشان جامی
 که نزل خوان ششاقان صاحبند میرزم

عشق بکشود فاداد تو بد شام گریه یافت از تو ام طعن گنیزد کجا	توبت شاهم نهاله اصبی کجا چهره بخون نگار من حبت کجا
---	---

<p>جز تو نخواهم از جهان آرزوی دیگر دعوی مرا اگر کنی روشتم از کجا بود نوشتمی زبان سپه سرچشم زبیده حرفی اگر ز دردم حال درون خون شده</p>	<p>تو ایش من چه فائده چون تو می نخواهم دل چو لصدق بن می ندیدم گوایم منگه بر قوه وفا بنده هر سپاهیم از سر خارم چون جلد کسرخ شود سیاهیم</p>
--	--

لابه کنی که جامی از تاب عم چگونہ

تاب نم تو سنی المثل تاب و من چو ماہیم

<p>من آن نیم که زبان را به پیر زده الام حدیث سفل خرف عقد گوهرت سخن خیر از خایم از دست رفت مایه عمر ز شعر شعور کزین پیش یافتم امروز نصا ملک سخن گریه قات تا قات سخن جو یا و من از فاعلات مفعول سحر بنا طغنه گفتیم کاسه بر عم حسود کشتم به طبع سخن سنج ریج نصحت هم</p>	<p>بیدار و دم چسان تو کفایت ستایم ز بی شب که من این را بدان بایم کنون ز حسرت ان پشت دست می خایم جز آب و دیره و خون جگر بیالایم ز فکر قانیه هر لحظه تنگ می آیم دراع کرده شب روز با و سپایم بکار گاه سخن گشته کار نسر مایم که بر بحب خوشت کشتم بیاسایم</p>
---	---

جواب داد که جامی تو گنج اسرار

روا مار کزین گنج قفسل نکشایم

<p>وقت آن خند که ره در میان گیرم</p>	<p>سبزه از کف نیمه رطل گران بر گیرم</p>
--------------------------------------	---

<p>مایه دولت ازین گنج روان برگیرم پدو کاره سالی زمیان برگیرم دست از ان باز کشم خاطر از ان بگیرم آه اگر مهر خوشت ز زبان بگیرم که من این باغ عشرت ز زبان بگیرم</p>	<p>میرود عمر گرانمایه بیک ششم یک چند رسم هستی که حجابت میان من دو دست هر چه الطلاق توان کرد بران رسم چون بیخ ناگفته بهر تو شدم شهره شهر بی خورم خون دل از جام عمر آن در نیابا</p>
--	---

جامی از جمله جهان دل بردناید عشق
 گرفتارش بر انگشت بیان برگیرم

<p>که با اختیار بدم دیدت طاق نمی دارم بحق دوستی یار که با آن نیرجم یارم عقیق تاپ میز نیم شرک لعل بسیارم بنده لب بر لبم کان عاریت با تو بسیارم ز سودا پر پر سود یوانگی دارم هست تا بد ز گردون ماه در دست ندارم</p>	<p>نیارم سوی هر چند سوز و شوق دارم ترا گرد حق یاران قدر اندیش و قلم ز شوق آن لب شیرین دید تا سحر هر شب از ان لب نیم جانی عاریت دارم بیجا کوشش عقل در اصلاح کار من من زین پس همه بنیم به بتان من قدر است میگویم</p>
--	---

سوی خود خواندم از کوی تو دل را گفت رد جا
 که من اینجا بدارم عشق بدخونی گرفتارم

<p>ز قحط آب چمن چون شود چنان شده ام ز نوک هر شتره من از خون نشان شده ام</p>	<p>ز وقت تو چو گویم چه ناتوان شده ام ز مان وصل تو چون دو مجور بقی گشت</p>
--	--

<p>ز چشم مردم باریک بین نهان شده ام بے سگان نرت مشت استخوان شده ام بر آستان کلم از خاک آستان شده ام بکوی تو دوسه دور که میمان شده ام</p>	<p>ز بس که گشتم از فکر آن میان باریک سموم جز تو ام بے بر استخوان نگذشت بر آستان تو کا مگر سر بر عزت من طحیل خیل سگاتم تفقدے می کن</p>
<p>مگو که بیر شدے ترک عشق گو جامی که من به عشق تو بیرانه سحران شده ام</p>	
<p>که توان کرد بنجاک قدمش جان تسلیم مالبعد حسرت در دیم درین شهرتیم آه اگر یار فراموش کند عهد قدیم بر سر کوی تو با خاک ببارد و سیم هست با کوی نخذان تو سلیح و نم</p>	<p>خبر مقدم عیے نفسے داوسیم باشد آن ماه سا فرزند عشرت و ناز یار را با من دلخست قدیمی عهدیت رخ پر اشک من خاک رت آرمی عجبیت را چه کنم وصف که در خوبی و لطیف</p>
<p>دست بردم که کستم زلف چو شعر سپهرش گفت جامی بکش افزون قدم از حد گلیم</p>	
<p>پیش آناه که از دور آدمی تالم بلبل باغ تو ام از همه فارغ با لم وہ کہ باغ و چین آتشکده شد اسالم در آنکه این نکته دقیق من مسکین لالم</p>	<p>زار می تالم و کس نیست که گوید عالم نغینو کوناز کن سر دم و گل نتر که من هست هر برگ گله بے نوم ادع و آن دوزخ نور نظر از سوبیان هیچ</p>

شکر الحمد کہ بس خوب برآمد عالم	تو وصل زدم یا ترنج پردہ فکند
	<p>لطفت او گفت کین تبده مانی جامی رفت بر چرخ برین کو کبہ اقبالم</p>
<p>در جہد تاسپ دار تو بیتاب ماند ایم چون عابدان گوشتہ محراب ماند ایم از جو یار لطف تو بے آبت ند ایم صد داغ از ان بسینہ اجاب ماند ایم ز میسان کہ در فلان گل سیراب ماند ایم گونی بیچار باش سنجاب ماند ایم</p>	<p>از چشم خوانبناک تو بے خواب ماند ایم تا ویزہ ایم گوشتہ محراب بیت بر چون دہر نہال امید اینچنین کہ ماہ ہر جا کشیدہ ایم ز دل آہ استیشن گر چشم ما زگریہ چو دریا شود چعب پیلو کہ ماندہ ایم در ان کو نجار خس</p>
	<p>جامی حدیث خرقہ و سجادہ تاسبے تا ہر چہ بود رہن سے ناب ماندہ ایم</p>
<p>ما راج نعمت شد دل دین صبر سکون ہم عشق من حسن تو بہان بلکہ فرزون ہم در قید بلا افتد وز بخر جنون ہم شد ملک نعمت ملکت بردن و دن ہم آن ماہ بلند اختر و ان نخت نگون ہم</p>	<p>جان دلغ تو دار دگر خرقہ بخون ہم بس عشق کہ آن کم شد بس جن آن کا گر شکل لا و ز تو نیست بسا کس انگینت سپہ اشک بر افراخت علم لا عمریت کہ خوابند خیال من بدرون ہم</p>
کس چارہ تو ان کرد بتجوید فسون ہم	آن جادو جانانہ چنان زردہ چا

<p>شدم دیوانه وان طفل بری بگریز تو رو کشادی خداراجانه باب عشق نخواهم بزیارت نوحه من چون کونین دورنگی میکند رخسار زرد و اشک سرخ چون چنگ نهر رگم صد نعره عشرت فراخیز کشیدم مجبور چنگ غم صد گوشمالی</p>	<p>کنون زین غصه چون یانگان خوشتر که بود جگر غمهای اورا در دل تنگ که از دست دل سخت تو آید پای در تنگ ولی من بچنان رده عشق تو مگر تنگ اگر نیت افکند برشته وصل تو و جگر شد از هر گوشمالی تیز تر سوز تو آهنگ</p>
---	---

ندیدم من اسے ناصح کہ جامی نیکیامی جو
 کہ من بید نام عشقم آید از نام نکونشکم

<p>بعارض تو ز ماہ تمام چون گویم بست گمے کہ در آید بشکر افشانی جفاے تو ہمہ وقتے رسد بنیدام خوش آتر زمان کہ ترا بنیم وز حیرانی شراب کہ ہیر جا حرام مے دارند</p>	<p>بلبل تو ز مے لعل فام چون گویم حدیث طوطی شیرین کلام چون گویم کہ شکر این کرم مستدام چون گویم چنان شوم کہ ندانم سلام چون گویم اگر دست تو باشد حرام چون گویم</p>
---	---

چو جاسے از ہوست می پرست شد با او
 بجز حکایت صبا و جام یون گویم

<p>ماندام از یار دور و ز ندرہ ام برده ام لاغر تنے پیش قریب</p>	<p>زین گتہ تا ز ندرہ ام شہر شدہ ام استخوانے پیش سگسگان گندہ ام</p>
---	---

بندگان واری سگان ہم نیز من تا چشیدم لذت غمهای تو بر نیارم کند از ان لب بوسه ز اطللس شایسته اگر عورم چه عار	بدگوار سگان را بنده ام آید از شادی عالم خندم گر چه عمری در طلب جان گذرام مخلت من پس لباس زنده ام
---	---

گفته جامی کے از رویہ ہرچ
ہرچ سے گوئی بدان از زندہ ام

اگر کیوی تو کیشب سر بخت تم ز فرش سندن استبر تم نیاید ز وضع زہر نیایم نسیم خیز آن بہ کجا کہبہ مقصود رہ تو اتم برد ز لوح سادہ تو ان جو اندر خط خون ز کشت زار جہا تم پس انکا مجلس عیش	سرم مہاو اگر پاس در بخت نم چو تن بیاد تو بر خاک در بخت نم کہ نقد صومعہ بر آتش کشت نم چو گام سعی بر وفق سر نوشت نم چراغبندہ دل جہن خوب زشت نم پاسے سر دل بس جو وطن کشت نم
---	---

ز دست رفت سر رشتہ و نا جامی
عنان چو در کفت یار جفا برشت نم

چند روزی برد بخت بد از کوی ام دور ازین در ہم منت گویم دعا ہم سوی خود بخوانیم چون مردم میریم	باز قلاب محبت سیکند سو تو ام ہر کجا ہستم بجان دل دعا گوئی تو ام می ندانم چون کنم در ماندہ خوبی تو ام
---	--

<p>بگذرد زین سفت ز بکار می او آن طیش رخ نهفتی تا بمیرم بے تو من جو درستم در چمن گشتم بسی چون تاب باد در کتا</p>	<p>باز اگر افتد نظر بر طاق بارو سے تو ام زین کند تا زنده ام شمر مندره رو تو ام نازده سر و چون نهال قدر و بجوی تو ام</p>
<p>خون جامی گر بریزی آن بود لطفی عظیم لیک سے آید در بیخ از دست و بازو تو ام</p>	
<p>تنگدل مانده بفکر دهن تنگ تو ام اگر شدم لاله صفت قد بخون عیب کن آگاه جنگ آشنی و آشنیت خون پر نیست ستم آن بلبل شوریده از گلشن قدس دستم حسن عنایت ز رخس خیم و ز خط آن چهره میار اگر صد گونه صفا</p>	<p>تنگ بر سینه ز تان ز دل چو زنگ تو ام که بد نیگونه ز شوق رخ گل زنگ تو ام کشته آشته و سوخته جنگ تو ام روی در باغ جهان کرده با جنگ تو ام تنگ عیش رسید از دهن تنگ تو ام بید بر روز آینه بے زنگ تو ام</p>
<p>تار خنک شدم از صفت چو جامی و هنوز نیست ممکن که خلاصی بود از جنگ تو ام</p>	
<p>هر دم از تیرت فتادی بزم چون فروغ آفتاب از هر در حسرت را که بود سے آینه دل به فریاد آمدی از دست تو</p>	<p>صد در رحمت کشادی بزم پر تو رو دیت فتادی بزم گرنه خود را جلوه دادی بزم گرنه من دستی نهادی بزم</p>

سینہ از غم چاک شد خیزای قتب دیدہ عمد استم از خوبان دلے	تا خورد یک کخط باوے بزم نیت چندان اعتمادی بزم
تا مراد من چو جامی یادست شد فرامش ہر مرادے بردم	
من غائبانہ عاشق آن روی ہوشم شوق تو شد فزون تہا شام و شروگل غش میکنم بیاد لب لعل دلکشت وصلت ہیچ نفش میسر نشد مرا چشم اہل کج شدہ کو شجر ہنس جامی ز درد گوہر گریب تنہا	بے منت نظر بنیال از خوشم بالا گرفت ازین خس و خاشاک آتشم کز جام دور میرسد و بادہ بے غشم صد بار چہرہ گرچہ بخون شد متشم از جام نیم خورد تو گر جرعه چشم خاشاکہ فت کر بہیدہ دار و مشم
این بس مرا کہ شد صدق در شاہوار گوشش زمانہ از گم نظم و رسم	
عمریت دل بہر دوفا تو بستہ ایم ز باد و خلد نیوہ او باش عیش نقد مارا چو در سریم دل تو را غیبت با خود خیال آرزوے لستہ سرکے	پیوند با تو کردہ و از خود گسستہ ایم با خود بدولت غمت از ہر دورستہ ایم دل پر امید بر سر را بستہ ایم مادیدہ از دو عالم و دل ز تو بستہ ایم
گفتم شکستہ دن جامی بوشوہ آخ چہ شدہ جام مرصع شکستہ ایم	

<p>شب تاب سحرگرد سرکوسے تو پویم چون لاله اگر خاک شوم بی گلن رسو صیفت است چون خون فم الموده نکت تار و تودیدم منم و اشک مادام پایم بر بہت سود و کنون در پی آنم تا باد چمن نکستے از پیر بہنت یافت</p>	<p>با آن درو دیوار غم و درد تو گویم با داغ تو بار در گرا از خاک برویم بر چشم ترا انداز کشش از گریہ لبویم بنگر کہ جہان میرسد از دیدہ برویم کز دیدہ کنم یا سے وز سر راہ تو پویم بوسے تو دیدہ ہر گل و نسرن کہ تویم</p>
<p>درد دل جامی شود افزون ز مداوا این درد کرا گویم و درمان ز کہ جویم</p>	
<p>من بندہ حقیر تو سلطان محترم بر جانم از تو ہر چہ رسد جاہنت سرگشتگان بادیہ پیاسے عشق را شد سینہ ام شگاف شگاف از خنداگ روزیکہ می نوشت قضا نامہ اجل</p>	<p>گر در غم تو زار بسیرم ترا چہ غم گر تاوک جفاست دگر خیر بہستم بہر توره نمود بسہ منزل عدم وز ہر شگاف آتش دل میزد مسلم قتل ہر اہ تیغ جفا سے تو در غم</p>
<p>عمر بیت جریہ خوار سفال سگان لشت جامی کہ آب خضر خوردی ز جام تم</p>	
<p>گرہ بد بوسے صہبت تویم چون بنجم خطا تو دیدہ سترد</p>	<p>نکتم یاد خستہ زود کرا خیرم رستم نہ ز صفت تویم</p>

<p>کرده از اشک آستین پریم چو شد آب بقا ز چشمه پریم بر سر خاک کشتگان قدیم سر تیغی انعام و ہی پریم</p>	<p>چند پریم نعت گویا هر وصل گر کشائی بجزن میم و بان همچو آب حیات اگر گذری منکرش را شود روشن</p>
<p>جامی از خانقہ بیسکده رفت این بود مقتضای طبع سلیم</p>	
<p>باشد خور و زان رهگذر یک خطم باوی طبع جفا جو همچنان باشد بر ایشان بالیم بسم الله اینک استخ اگر خوبترین م سلیم مشکل پیدا از بلوغ غم گشتی بسوی سلیم ای کاش از زمین محنت سرگردان و محلم تار شش جان نگسلد دستش ز دامن نگسلیم</p>	<p>سینه سگافم پریم کاید صبا زان منظم چشم ز خوبان خون نشان از چشم آه و غمان هستم ز مرغ بسته پر در دام زلفش بسته تر زینسان که دیدم و دیدم زین چشم طوفانی بود زبان گویا مرا از بهر ناله چون آ جام ز جانان نگسلد پیوند و پیمان نگسلد</p>
<p>جامی صفت رفتم ز در کاکم بی لعل او دسته بمن ده اسے سبوتا یا بر آید از گل</p>	
<p>بلائی جان شود هر دیدن چنین منیم که آن پادشاه کاغذ گویا بیست و عنان منیم کجا تائب مردم کش هر زمان با این منیم</p>	<p>من بصیرت کان شکل زیبا هر زمان منیم سوار شوخ من صورت نازد من حیران من بیدل که با خود جفت نام هر پیش من</p>

بگوئیں آنقدر عاشق که دیدم هر که جویم پس از عمر سے ریاضت آنچه سالک نشود نهاده بر کمان تیر از پی صید دهن مسکین	بجای و همین فرسوده استخوان بنیم شد اکنون عمر با که حاضر فریض جان بنیم چو محرومان بجزرت جانب تیر و کمان
کسان شبها بفکرت اندو جامی اندرین که چون فردا کنم آن آفت جانرا چنان بنیم	
چشم منی و خانه تو چشم خانه ام چون مردمان خانه چشم میان آب اکنون که زیران تو رام است رخس حسن خواب آورد فسانه عجب قصه که برد روزیکه بر امید تو قالب کسبم تهنی ز آوازیل چشم تر دم دل بی طپید	حق القدر دم تو گسردانه دانم از بسکه آب دیده گرفت خانه ام میکن نواز شیشه سبزه تازیا نه ام خواب طرب چشم حریقان فسانه ام بالین بست نشسته ازین استغانه ام رقص چنین افرد هماره ترا نام
جامی منم که خسرو قسم بملک عشق منشور خسرو سے غزل عاشقانه ام	
خواهم که در قدم آن بسرفتم دیگر بظناره زدم بر سر آهش هر چند بصد خواریم افتاده بر آتش ز نیگوت که از دیده رود اشک دمام	رخ برکت پایش منم و بنم بر آهش ترسم که شوم بخود دور رگد ز آهش امروز بسا داکه بجایه و گرافتم نبود عجب از غرقه بخون جگر افتتم

<p>امی غم مدوی کن کہ ازین برآیم</p>	<p>شاید تیرم کند آفتوخ نکا ہے</p>
<p>وزلفت جگر و دوزا فکاک برآرم اندیشہ ہے سے کن کہ سر از خاک برآرم بر شعلہ حیان راہ زخاشاک برآرم روز سے سر از ان حلقہ فتراک برآرم تا چون ز دل زخمی خود پاک برآرم چون تیر ترا از جگر پاک برآرم رخت خود ازین موج خطرناک برآرم وانگہ رخ نیاز بران آستان ہم وانگہ رخ نیاز بران آستان ہم زان پیش کز خجای تو سر در جهان ہم وانگہ بران ز داغ تو میر نشان ہم بنشینم و نظر بہ آسمان ہم محرورم دار چشم بہ تیر و کمان ہم آن بہ کہ رو بجز میت پیر معان ہم</p>	<p>جامی گرا زین گونہ رود سل بر شکست چون خانہ گل زووزینیا و بر آیم</p>
<p>ہر شب دم گرم از دل غمناک برآرم تا کے رحمت خاک بسر زیم از ان ہم بی روتیو بالالہ و گل چون رہم از آہ در گردنم از بخت بود طوق سعادت آلودہ بخون تیر تو صیف ست ندائم صد جا لبوزم لبم از بوسہ پیگان جامی صفتم غرق غم از یار شو و بخت ہر شب پیاسان تو جان میان ہم گفتے زخم بہین و بجان در میان ہم پاسے مرا بقید وفا استوار کن ہر غم کہ یابم از تو بدل سازش نشان شہباز شوق روتیو با چشم شکبار میسند کز تو صید بود بہرہ مند و من جامی ز شیخ صومعہ نکشود عشق</p>	<p>وزلفت جگر و دوزا فکاک برآرم اندیشہ ہے سے کن کہ سر از خاک برآرم بر شعلہ حیان راہ زخاشاک برآرم روز سے سر از ان حلقہ فتراک برآرم تا چون ز دل زخمی خود پاک برآرم چون تیر ترا از جگر پاک برآرم رخت خود ازین موج خطرناک برآرم وانگہ رخ نیاز بران آستان ہم وانگہ رخ نیاز بران آستان ہم زان پیش کز خجای تو سر در جهان ہم وانگہ بران ز داغ تو میر نشان ہم بنشینم و نظر بہ آسمان ہم محرورم دار چشم بہ تیر و کمان ہم آن بہ کہ رو بجز میت پیر معان ہم</p>

<p>تو شاہ مسند چندی از من گذر ای کیم سواره رفتی و سودم چندان تو چند اساس نشکستم ز نام و ننگ برستم بهر کجا گزدم دولت سالی تو جویم چو خاک و بی آن درین دشتی از من</p>	<p>مراسعادت آن از کجا که با تو نشستم که شد نشان سم آبی ماند نقشین چمنیم سیان بهر تو لب تم کمر بستند بکینم بهر طرف گذرم جلوہ جمال تو نیم گذارتا حسن و خار رست بیدہ بکینم</p>
---	---

بیتجیم مفرما کہ خیز جاسے ازین در
کہ عمر با ست درین آستانہ بہر ہمینم

<p>بسجده کہ خم ابرو سے ترانایم گر کبوتر تو باشد بر اجمال گذر ترا چو هست بحال شکستگان نظر ز دست خضر چه سود آب ندگی مارا باستخوانے اگر چند یاد مانکنے بہر کسیہ بیز نیم چہرہ کردہ چوزر</p>	<p>نماز را بگذاریم و سجده تو بریم بنجاک ما بنگر کہ ہمہ شکستہ تریم بحال ما بنگر کہ ہمہ شکستہ تریم اگر ز ساغر غسل تو جرغہ نخوریم ہزار شکر کہ بارے ازین سگان دریم نہ ہیچو سادہ دلان در سو آہ شہ زیم</p>
---	--

سگ تو دوش بہ جامی فغان گفتان
خمش باش کہ از نالہ امت بدر دسریم

<p>گل شد حرم کویت از اشک لا کوئم از بار و ل تن من باشد چو کوه درین</p>	<p>باشد بنور شہ خاک درت بخوئم در موج خیز گر یہ مشکل بود سکونم</p>
--	---

<p>من باتن کم از موآن خیمه استونم کمان سوزد آن گداز و از آتش درونم نتوان کشید بیرون از ورطه جنونم تا کے تبرک خوبان بر سر دمی فسونم</p>	<p>ز د از جناب خیمه گرد من آب دیده چاکم چو در دل افتد سوزن چه توشه گر تار باسے سویم بر تن شود سلاسل ناصح چراغ حدیث شد کشته از دهنم</p>
<p>می پریم که جامی باورد عشق چو سنی من بے خودم چه دامنم خود بین که چلم</p>	
<p>بہتیم از رو باشد که بکیارت دگر بنیم برون تانی چون عمر غزیت در گذریم که تو پیش نظر باشی من ماه و خوزیم بود کز پر تو حسا شلین شب سحریم زمانے بہر خرسد در ان دیوار و دریم کہ وقت جان سیر کن تاناش زیریم</p>	<p>چہ حسنت اینکہ بر سر درخت اصد زنا بپیم چنین شوقیا من درم چه تسکینیم از نا مکود ماہ و خو بین السد چون بود ممکن بتاریکی چہ از غم کشے غم دے دیگر چو محو و موز دیدارش بکوی آورم سا سر بالین ارم لیک از حسنت اینقدر خواهم</p>
<p>بکنج محنت اندوه جامی جان دہد آخر چنین کرد و حیران ہر زمان حالش تیزیم</p>	
<p>آن رخ فرخ و آن قاست موزونیم شہر سلام کہ دگر رو سے ترا چون بنیم ہر شبے بر سر خواب شبینون بسیم</p>	<p>بود آیا کہ من آن شکل جامیونیم زیستن در رر و تونہ از طور قاست تا گرفتت غمت ملک دل از جیل شک</p>

باو از شجرت کین تو بعد باره علم	گرنہ ہر خطہ در و صر تو افزون بسیم
شریت و میل کرم کن کہ زیار سے ہجر	
جاسے سوختہ را حال دگر گون بنیم	
دسے نگذرد کز غمت خون نگریم	ز وصلت جدا مانده ام چون نگریم
نہ بینم بطرف منبجمن سرو نماز سے	کہ از شوق آن قدموزون نگریم
نیارم گے سوی لب جام باوہ	کہ بر یاد آن لعل سیگون نگریم
زیلے مرا اسپچک یا دناید	کہ بر محنت و درد مجنون نگریم
نہ خون جگر ماند و سنے آب دیدہ	تہ از بے غمی دان کہ اکنون نگریم
نہ بینم گے کہ یہ بازار جاسے	
کہ از دیدہ دول بر و خون نگریم	
کے بوو کے کہ ازین سوز درون بازم	یا ازین درد غم روز فزون بازم
چند طعن فردای عشق حذار آمد	شاید از درد سرا و بجنون بازم
فکر زلفش بفسانہ نرو و از سر من	کاین نہ مار سیت کہ از و می بفسون بازم
ایسرہ عشوہ و دستان کہ ترا سے بنیم	چکنم یارب از دست تو چون بازم
جامیا جرعه از جام فنا سے خواہم	
تا بدان شربت ازین خوردن خون بازم	
ہر شبے کز ناہ مہر فروز خود یاد آورم	از رفغان و نالہ شہر سے را بہ فر یاد آورم

<p>در جهان من نیر زور رسم فرما د آورم کے تو انم کاین زمان از دام سیاہ آورم مایہ عشرت سوی دلنا ناشاد آورم</p>	<p>شیوہ شیرین اگر امیشت کان بدخورت من چوتوا نم کز اول مرغ دل مارم گان خواہم از حسنت بگویم آشکارا نکتہ</p>
<p>باز گوید غیرت عشقت کہ جامی لب بیند ورنہ بر جانت ز غم صد تیغ بیدا آورم</p>	
<p>تا روز گریہ سے کسم و آہ می کشم از سبخت تیرہ و دل گمراہ سے کشم نقد حقیر در نظر شاہ سے کشم جور رقیب و طعنہ بدخواہ می کشم</p>	<p>شبہا کہ داغ فرقت آناہ می کشم زان مہ سے کسم گل کز محنت بلا جان سے برم بہ تحفہ گدایان ستورا از عاشقی نصیب من این کہ روز و شب</p>
<p>جامی چو گاہ شد تم از ضعف و من ہنوا کوہ غمت بہ قوت این گاہ سے کشم</p>	
<p>نہ روسے آنکہ بشینم سگش آبر و زیم کہ گردستم و ہداز سایہ خود نیز بگریم بہانہ سازم آنرا دست برداش آبریم ز فکر عقبے و سودا وینی داد بر نیرم ز سیلاب شرہ چون نوح طوفان برانگیزم کنان شیرین دہان بنویس عشق زیم</p>	<p>نہ نصیر آنکہ از خاک سر آن کو می بر نیرم چنان در مہر آن خورشید جو کہ دم تہنایم ہوس دارم کہ ریزد خون من امروز یا فردا علاج خویش رسیدم طیب عشق آرد نینخواہم ز غیرش در جہان یار از ان گم چو فرادہم از ان در سینہ شاہ کوہ و غم</p>

	<p>مگوئید اسے نگو خوابان کزان بد خویر جان معاذ اللہ اگر از وے برم با کہ آمیزم</p>	
<p>بزم وصل دورا باد یگران پر دایم تا چو زور در بوته ثم سدوش نگذتم خوبضراب غمت این چنگ استوایم گر چه صد بارش بدین جرم از نظر انداشتم بہر بازار رسوائے علم انداشتم درختین دست نقد دین دل در شام ختم</p>		<p>ما برنجوری و مجوری و دوری ستیم نقد قلب باشد رنج بیزار و وفا قامت ما چنگ شد اندر سماع ارج ہر دم آلاید بخون جا خیالت امیر شک کو شیخ است بلکوی نیکان نیک ما تا بشریح نظر با آن دو رخ بردیم دست</p>
	<p>جامی از سلک سگانت در نیر زویشک کاسے درینا قدر یاران کمن نشناختیم</p>	
<p>تہ رقعہ کہ در اوج خطاشک فام تو یابم ز ہی سعادت اگر دولت سلام تو یابم ہمہ سلام تو بنیم ہمہ پیام تو یابم کہ در سلام تو خاصیت کلام تو یابم کہ آہوان خطارا اسیر دام تو یابم ہمہ معاینہ در سر خوشخرام تو یابم بدین وسیلہ مگر جبرہ و جام تو یابم</p>		<p>تہ نامہ کہ در انجالتان تو یابم سلامت من خستہ در سلام تو یابم بہر دستم کہ کشایم نظر مصفوی خاطر جانب نامہ پیک از میان زنت بدان چہ دام بود کہ بر رخ نہاد از خط کین شما بیے کہ شنیدم بجز خویش ز طوبی ز شوق جام تو جامی ہی ہم لقب</p>

<p>از مکر این دور ہزن پر حیلہ چون ہم چون روازین جان بچا و گر ہم جیل ہدایتی کہ بر آرد ازین سپہ خز نیل معصیت زخم صبغہ اللہم کس پے نیبرو کہ بدین پایہ گم ہم کو گریہ شبانہ و آہ حسرت ہم تا کے عنان عقل پست کہاں ہم بامن گوئے قصہ الوان کہ کہ ہم</p>	<p>نفس درون دیوز بیردن زندر ہم دارم جان جان گنہ چشم رسا من اقتادہ ام بچاہ ہوا و ہوس گراست جامہ زغم کہو و گنہم چون نمیرسد باخلق لاف تو بہ و دل گینہ بصر گر بدلم زد اغ ذامت عداست یاران دو سپہ عازم ملک یقین بند از من میرس نکتہ عرفان کہ جاہلم</p>
<p>جامی سبب غافل ازان ازدان گفت از جملہ راز ہا سے نہان تو آگم</p>	
<p>یک با خود چون بنی آیم ندانم چون گم سن بفکر آگم ہر دم در و خود افزون گم تا کہ از روسے گذر بہرت مہنون گم نالہ در جنگ فراق ت گر بدین کان گم</p>	<p>ہر زمان گویم کہ از دل مہرا و بیرن گم بوا لعیب کاریکہ غلطی در مان من جاسے تکبیر دعا خواہم ز لیلی قصہ خون خلق را در مجرم دل بسوزانم جو عود</p>
<p>کشتہ شد جامی ز جبرائیل و صلوات منع بسمل چون زید صد بار اگر انسون گم</p>	
<p>کاش تو نام کہ دیدہ بر کعبان گم</p>	<p>سن کیم تار و بران رضائے زیبا گم</p>

<p>خواب چون آید مر شہا چنین کز ہجر چون سوارہ بگذری از نعل سیم مرکت داغ بر تو سن منہ بگذار از بہر خدا رام شو ای ہومی وحشی کہ نزدیک است وصف حسنت با قیوب دل گفتن چو شکلام روز ازمی و شاید بقدم در شبت</p>	<p>زیر پہلو خدار باشد زیر سر تارا ہم ہر کجا یایم نشان از شوق روانجا ہم تا شگافم سینہ دان ہم بر دل شیدا ہم از غمت دیوانہ کردم رو در صحرانم آینہ بہر چہ پیش چشم نابینا ہم چشم چون زاہد چرا بر وعدہ خود انم</p>
---	--

جامی از شوق لبست وقتت کا ندریکہ
خرقہ و سجادہ بہن ساغر و صبا ہم

<p>ساریت شہر عشق و ایمان عالی اللہوم کس را چو تاب سلطوت دیدار خود نبرد مکن ز تنگنا سے عدم ناکشیدہ رشت در حیرت کہ این ہمہ نقش غریب چیست ہر یک نعتہ لیک مرآت آن در بادہ نمان و جام نمان آمدہ بدید تومی بگفت و گوی کہ آغاز ما چہ بود</p>	<p>کالبد رنے الدجیۃ و الشمس فی الخمام در پردہ سوزاہل نظر سے کند خرام واجب بکلوہ گاہ عیان نا نماہ گام بر لوح صورت آمدہ مشہور خاص و عام برو شستہ ز جلوہ احکام خویش کام در جام عکس بادہ و در بادہ رنگ جام جمعہ بخت و جوی کہ انجام ما کلام</p>
---	--

جامی معاد و مبداء و وحدت و بس
مادر میانہ کثرت موجود و السلام

<p>شکر که با شکر تو درم کم صبر العاشق فی البحر کم یالب لعل تو دوان کالعدم خبر از نکت جنب استم دور بود چشمه خورشید نم حلقه عشاق بر آید بسم</p>	<p>با غم و درد تو کنم و مبد غم صبر کم و محنت داند و ده پر پیش پات عدت آب خضر میکند از مهر خطت منع ما تر نشود ز اشک ترخم جنت باوصی حلقه زلفت کشید</p>
---	--

گفته جامی که بحسین نه است
سند التدریجیت انعم

<p>میحول بر محبت تو فطرت سلیم چون نغمی جزو لایحه خبر کندی حکیم هر جامه ساقیست برین آستان مقیم بالله آن چو رحمت و لطف پریم در بر کشیده حلقه زلف تو اشق خیم بهر لزوم وقت بسرخی نوشتیم</p>	<p>مایل بقیامت تو بود طبع مستقیم بعد از وجود جوهر نسرود بان تو با و ایچسد تو چه مجال سفر که شد و یتیم گوهر دندان تست لب خال تو نقطه است ز کاک و غیر منع جان وقت آیت خطت است اینک آن</p>
---	---

تا زیر پر قدم شدت تحفه جدا
جامی نشسته بر سر هستی دل و نیم

<p>تا کنم شرح غمت بر لوح خاک نه در رسم</p>	<p>خواهم از عینت لیس از قتل تنهایی غم</p>
--	---

<p>بر صومالیان روزی از راه کرم خرم گر خرم محراب ابروی تو بیند مشیخ شرم از قره خونای زول خون تاباید مرا زیر خون ما بگردی کعبه کعبت گریخت روی اگر زیندیم سون پشت پامویش</p>	<p>تا کیم داری ز محرومی نکند کوب جسم پشت طاعت کم کند دیگر کسب و جسم عرقه خواهم شد درین سبیل و ما در سبدم جز بمخون صد و صدان تشنه یک آبلیم فرش کن چشم مرا بر بند از زیر قدم</p>
<p>تنگ شد بر جامی از میرفت شهر وجود وقت آن آمد که آرد در بصره اے عدم</p>	
<p>در دور بیت بی می و پیمان نباشیم در خیل تبان چو تیر چو پیکر و نگارے هر جا چو تو شمعے شود از فروخته عاشا گردانم امیدت دم تو نگیرد تشریف نیاری سگاسن عزیز ستم گنجے تو و عالم همه ویرانه این گنج</p>	<p>در شوق تو بی نغمه مستانه نباشیم خود گوی که چون عاشق دیوانه نباشیم کانهما من دل سوخته پروانه نباشیم یک خطه درین گوشه کاشانه نباشیم وان هم بود آهزد که در خانه نباشیم جز در طلب گنج بویرانه نباشیم</p>
<p>جامی اگر آن دانه دست عالم نذر راه دست ستمی از سبزه صد روانه نباشیم</p>	
<p>در هر گند که بنی که و گاهی نشسته ام گویند یک نگاه ز دور از تو است</p>	<p>بر رسیدن چو تو ما ہی نشسته ام من هم در آرزوی گماهی نشسته ام</p>